N°. 16. A°. 1830.

SURINAAMSCHE COURANT

Van Donderdag den 25sten Februarij.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs den 18 November. Het ministerieel avondblad kondigt heden eene ordonnantie van Z. M. den Koning, van den 17den, aan, waarbij Z. E. de prins *de Polignac* benoemd wordt tot president van den raad der ministers.

Omtrent den heer *de la Bourdonnaye* is het gerucht algemeen, dat hij zijn ontslag reeds bekomen heeft. In een der constitutionele bladen leest men dien aangaande het volgende: »Eene groote beweging heerscht in het hotel van den minister van binnenlandsche zaken, en alles wordt daar tot eene verhuizing gereed gemaakt. Het is niet meer twijfelachtig, of het ontslag van den heer *de la Bourdonnaye* is gegeven en zelfs aangenomen. Indien hetzelve nog niet openbaar bekend is gemaakt, is het om dat de blijvende leden van het ministerie het niet eens zijn in de keuze van den opvolger van den heer *de la Bourdonnaye*. De heer *de Montbel* schijnt de meeste kans te hebben."

Het ministerieel avondblad neemt het bovenstaande over, zonder eenige de minste aanmerking 'er bij te voegen. Ook ter beurze hield men het algemeen voor zeker, dat de heer *de la Bourdonnaye* zijn ontslag bekomen had, met den titel van pair van Frankrijk, en dat hij vervangen zoude worden door den heer *de Montbel*.

Er schijnt dus geene reden te zijn, om aan den aftogt van den heer *de la Bourdonnaye* te twijfelen, maar tevens meent men zich te kunnen verzekeren, dat die aftogt volstrekt geenen invloed zal hebben op het stelsel zelf van het ministerie.— Het gerucht van sommigen, als of alle de tegenwoordige leden van het ministerie, met uitzondering alleen van de heeren *d'Haussez* en *de Polignac*, hetzelve zouden verlaten, wordt door het ministerieel avondblad onder de logens van den dag geplaatst, en is ook geenzins waarschijnlijk.

Ter beurze heeft het zekere vooruitzigt van den heer *de la Bourdonnaye*, onder de tegenwoordige omstandigheden, uit het ministerie te zien treden, gelijk trouwens uit den aard der zaak te verwachten was, geene de minste verandering in de prijs der fondsen te weeg gebragt.

(*Haarl. Courant.*)

DUITSCHLAND.

Berlijn den 19 November. In het dagblad van Smyrna van 11 en 18 October leest men onder andere de volgende bijzonderheden:

»Den 5 dezer zijn de admiralen graaf *v. Heyden* en *Ricord*, met de lieniescheepen *Azoff*, *la Fère Champenoise*, *Konstantijn* en *Ezechiel*, het fregat *Alexandria*, de corvet *Navarino* en de brik *Telemachus*, op de reede van Vurla gekomen. Graaf *Heyden*, die de stad Smyrna, als bijzonder persoon, wenschte te bezigtigen, heeft den gouverneur laten vragen, of het hem geoorloofd was, met zijne corvet derwaarts te stevenen; doch de gouverneur, die nog geene tijding van het sluiten des vredes bekomen had, heeft gemeend, het verzoek niet te moeten inwilligen. Sedert heeft een Tartaar uit Konstantinopel die tijding overgebragt, en waarschijnlijk zullen van nu af de russische schepen niet verhinderd worden, hier binnen te loopen.

»De oostenrijksche admiraal *Dandalo* bevindt zich met een gedeelte van zijn smaldeel te Vurla.

»Den 8 is de admiraal *Ricord* in cognito te Smyrna gekomen. Hij is bij den deenschen consul afgestapt, en heeft 's avonds het koopmans-casino bezocht.

»Het opheffen van de blokkade der Dardanellen is den 30 Sepember (n. s.) door den admiraal *Heyden* aan de admiralen en bevelhebbers van de marine der onderscheidene natien bekend gemaakt.

»Den 13 is de vice-admiraal *de Rigny* op het linie-schip *le Conquérant* alhier aangekomen, en door alle de vreemde vaartuigen, die op de reede lagen, begroet. Zijne terugkomst in deze wateren heeft eenen diepen indruk gemaakt; men herinnert zich nog, hoeveel ongelukkigen hij getroost, en hoeveel kwaad hij, gedurende de vijf jaren van zijn moeitevol opperbevel, heeft verhinderd; zijne bestendige waakzaamheid, zoowel voor de aan hem toevertrouwde belangen, als voor die der menschelijkheid in het algemeen, is nog levendig in het geheugen.—Denzelfden dag is ook de russische admiraal, graaf *v. Heyden*, incognito, aan boord van het fransche admiraal-schip aangekomen, en bij den nederlandschen consul, den heer *van Lennep*, afgestapt. Het oogmerk van dit bezoek des russischen admiraals schijnt slechts geweest te zijn, onze, door hare fraaije ligging en als eerste handelplaats der Levant, belangrijke stad te bezien.— Graaf *v. Heyden* is alle de kwartieren der stad doorgegaan en heeft de bazars, de moskeeën en voornaamste gebouwen bezocht. Den 14 heeft hij zich naar het verrukkelijke dorp Burnadat begeven, alwaar hij lang in het schoone landhuis van den zweedschen consul heeft vertoefd. Bij zijne terugkomst in de stad heeft de heer *van Lennep* hem een gastmaal gegeven, waarop de fransche admiraal en verscheidene vreemde beambten genoodigd waren.— Den 16 heeft de graaf bij den admiraal *de Rignij* het middagmaal genoten bij het welk zich onderscheidene vreemde consuls en officieren en alle de bevelhebbers van het Fransche eskader bevonden. Des avonds heeft het gezelschap zich naar den franschen consul begeven, bij wien de admiralen van Rusland en Frankrijk op een groot diner genoodigd zijn.

»Graaf *v. Heyden* verwacht eene corvet van zijn eskader, ten einde zich naar de *Azoff* te Vurla te begeven, en van daar regtstreeks naar Poros en Aegina te zeilen."

Den 20 November. In ons regerings-blad van heden leest men, onder het hoofd van »Van de turksche grenzen", hetvolgende:

»Tusschen de troepen van den generaal *Geismar* en die des bassa's van Scutari (Scodra) is het tot een onverwacht gevecht gekomen. Generaal *Geismar*, belast met het gadeslaan der beweging van dien bassa, had bevonden, dat die veldheer het oogmerk had, om naar Adrianopel te trekkken, en besloot derhalve, van Wratza naar Sophia voort te rukken. Den derden dag stootte hij, bij Arnaut-Kalesi, op een corps Albanezen van 1700 man, die van eene vaste positie bezit genomen en zich met 3 kanonnen verschanst haddden.

»Een parlementair, welken de generaal *Geismar* afzond, om den ongehinderden doortogt te verlangen, werd met kleingeweer-vuur ontvangen, waarop de Albanezen eene aanvallende beweging maakten, die ten gevolge had, dat de positie, met achterlating van het geschut, spoedig ontruimd werd. De generaal *Geismar* veroorlooofde zijne troepen niet, den vlugtenden vijand te vervolgen, maar liet in tegendeel deszelfs bagage volkomene vrijheid, om met het corps af te trekken.

»De bassa van Scutari, van dit voorval onderrigt zijnde, heeft op nieuw de verzekering van zijne vredelievende gezindheid gegeven en dringend verzocht, dat de generaal *Geismar* zijnen togt mogt staken; het geen ook dadelijk, op bevel van den generaal *Diebitsch*, geschied is. Tevens heeft de generaal *Geismar* de last bekomen, om de 3 kanonnen, benevens al het andere, wat hij op de Turken veroverd had, terug te geven. Overigens heeft dit voorval gelukkig weinig bloed doen stroomen, en is de rust volkomen hersteld.—

»Volgens latere tijdingen zal de overgave van Giurgewo niet lang meer vertraagd worden. Het getal der dagelijksche sterfgevallen aan de pest aldaar is van 10 tot op 2 verminderd. Daarentegen beginnen de zenuw- en gal ziekten meer en meer te heerschen.—Naar luid van berigten uit Jassy van 2 November, beliep het getal dooden dagelijks 25."

Den 21sten. Z. M. de Keizer van Rusland heeft wederom aan verscheidene hoofdofficieren ridder-orden verleend en den generaal *Kujashnin*, in plaats van den overleden generaal *Seltuchin*, tot krijgs-gouverneur in Kiew benoemd.

In het petersburgsche dagblad van den 11den dezer leest men, dat het laatst gesloten vredes-verdrag met Turkije openlijk bekend zoude worden gemaakt, zoodra het berigt van de uitwisseling der ratificatien zoude ontvangen zijn.

—Aangaande de onlusten, die in de omstreken van Smyrna plaats gehad hebben, verneemt men het navolgende:

»Sedert ongeveer twee maanden waren de bewoners van de provincie Nasli, door de knevelarijen van de ambtenaren der belastingen, tot het uiterste gebragt, hetwelk ten gevolge had, dat de ontevredenen die lieden verdreven en zich *Kiel Mehmed Zeibeck*, een ondernemend man, die overal aanhang vond, tot hun hoofd en aanvoerder stelden.

»Deze aanvoerder predikt gematigdheid, en verkondigt alom, dat hij niet tegen den Sultan, maar tegen deszelfs dienaren, die hunne magt misbruiken, om de armoedige menigte te onderdrukken, de wapenen heeft opgevat, en dat hij geen ander oogmerk heeft, dan de uitgaven op den ouden voet terug te brengen. Reeds heeft hij zich van de steden Aidin, Chiuselhissar, de Tiré en Baindir-Capaba, wier overheden de vlugt genomen en zich naar Smyrna begeven hebben, meester gemaakt."

(*Haarl. Courant.*)

ADVERTISSEMENTEN.

Al degenen, welke over den Jare 1829 nog eenige vorderingen mogten hebben, ten laste van het Publiek Ministerie, in de Nederlandsche West-Indische Bezittingen, worden verzocht, hunne rekeningen deswegens, uiterlijk voor den 15den Maart, e. k., in te dienen, ten Burele van den Procureur Generaal, ten einde na accoord bevinding, de betaling derzelver rekeningen, zoude kunnen worden bevorderd.

Paramaribo den 22 Februarij 1830.

De Tweede Commies ten Burele
van den Procureur Generaal,
en op last van denzelven,
CHs. LIONARONS.

Over zes weken, dag en datum nader te bepalen, zal de ondergeteekende qq. door de Vendu Meester M. A. SALOMONS, op publieke Vendu doen verkoopen, een HUIS en ERVE staande en gelegen aan de *Wageweg Straat* bekend onder La. D. No. 81 en aankomende CONSTANTIA van DAPHNE van ROCHETEAU.

Ter informatie der Veil-Conditie en bezigtiging van voornoemd Gebouw, kan men zich adresseren bij de Vendu Meester vermeld.

Paramaribo den 20 Februarij 1830.

Wm. ABKENIUS qq.

De bij vorige Couranten geannonceerde verkoop van de Plantagie *Rees en Crop in Tapoeripa*, zal plaats hebben op den 26sten dezer maand, des middags te vier uren, door de Vendumeesteresse de wed. C. S. GOMPERTS, alwaar inmiddels de inventaris, de bewijzen van eigendom en de veil-conditien ter visie liggen.

Paramaribo den 24 Februarij 1830.

SALOMON DE LA PARRA qq.

De ondergeteekende, *Kastelijn van het Koffijhuis geplaatst in de Klipsteenen Straat*, verwittigd bij deze zijne geëerde begunstigers, dat hetzelve op heden opgehouden zal te bestaan; terwijl hij bij deze kennis geeft aan de respective Heeren Teekenaren zijner nieuwe opgerigte Societeit, dat dezelve is geplaatst in het huis aan de *Heeren Straat*, over den Heer SAML. FERNANDES, en op den 1sten Maart zal geopend worden.

Paramaribo den 26 Februarij 1830.

DAVID FERNANDES.

De minderjarige A. E. SOESMAN is van voornemen, deze Kolonie te verlaten.

O. F. O. ONEILL vertrekt.

Mengelwerk.

Vervolg van de beschrijving van den weg onder de rivier de TEEMS, *bij Londen.* (Zie onze No. 15.)

DE TOESTEL TOT DE UITGRAVING DIENENDE; GENAAMD: DE SCHIELD, OF BESCHERMER.

Het wonderlijkste en vreemdste gedeelte dezer reusachtige onderneming bestaat in de wijze, waarop de uitgraving der aarde, onder de bedding der rivier, ter vorming van den onderaardschen weg, wordt ten uitvoer gebragt. Vele beroemde kunst-werktuig-makers hebben onderscheiden ontwerpen voorgesteld, en verschillende vernuftige hulpmiddelen aan de hand gegeven, om de boven leggende aarde te onderschragen, en het water van de geduchte rivier te verhinderen, eenen doorgang te vinden op de plaats van de uitgraving; doch daar dezelve, na rijpe overweging, onvoldoende bevonden werden, nam men de toevlugt tot andere voorbehoedende middelen, welke tot hiertoe volkomen aan derzelver oogmerk beantwoord hebben.

Het werktuig, door hetwelk deze belangrijke bewerking wordt daargesteld, wordt door ieder, die hetzelve gezien heeft, of met deszelfs zamenstelling bekend is, erkend voor een meesterstuk van werktuig-kunde. De wetenschappelijke kennis en de scherpzinnigheid, welke in de voortreffelijke vereeniging van deze werktuigelijke krachten uitblinken, zijn het vernuft waardig, hetwelk het schoone kunst-werk te *Portsmouth* en elders, uitvond en daarstelde; waarvan het eerste, voor het fraaiste stuk, thans in wezen, gehouden wordt.

De wijze, waarop de uitgraving geschiedt, heeft bij de talrijke geleerde mannen, uit alle landen, welke den onderaardschen weg bezocht hebben, de grootste bewondering verwekt; en velen van hen, welke het denkbeeld om eenen weg, onder eene rivier van meer dan 1000 voet breed, ter vervoering van koopwaren, te voltooijen, bespot hadden; — keerden terug met de volkomen overtuiging van de uitvoerbaarheid der onderneming. Vier honderd negentig voet zijn reeds uitgegraven met de grootste veiligheid, zelfs onder omstandigheden van aanmerkelijke moeijelijkheid en gevaar. De belemmeringen, door wellen veroorzaakt, waren in der daad vreesselijk; doch dezelve zijn gelukkig overwonnen. En daar men thans niets meer van dien aard ontmoet, is alle vrees verdwenen. Echter moet men opmerken, dat alle pogingen van natuurlijke krachten, om deze zwarigheden te boven te komen, geheel verijdeld zouden geworden zijn, zoo men dit niet voorgekomen ware door de voortreffelijke en krachtvolle zamenstelling der kunst-werktuigen.

De *beschermer* heeft eenen zeer sterken, gegoten ijzeren omtrek, bekwaam om eene bijna onberekenbare drukking te wederstaan. Deszelfs uitgestrektheid is 37 voet breed, 21 voet 6 duim hoog en 7 voet diep. Dezelve is verdeeld in twaalf regtstandige, op zich zelf staande afdeelingen; en iedere afdeeling is weder verdeeld in drie verdiepingen, *Cellen* genaamd. De nuttigheid van dezen toestel bestaat in het beschermen en beschutten van het bezig zijnde werkvolk, tegen de mogelijkheid van onverwachte toevallen. Één mijn-graver werkt in ieder der cellen, en gevolgelijk zijn zes en dertig man in staat gesteld, om hun werk ter zelfder tijd voort te zetten. Iedere afdeeling heeft eene zoldering van gegoten ijzer, gepolijst op de buitenste oppervlakte, ten einde gemakkelijk langs de bedding van klei te glijden, welke er boven op rust; en wordt ondersteund door twee sterke gegoten ijzeren schroeven, beenen genaamd, aan welke ijzeren platen, schoenen geheeten, gehecht zijn, die op den grond rusten. Met de beweging van iedere afdeeling, schijnt men die van het menschelijk ligchaam te hebben willen volgen. Dezelve wordt op de volgende wijze uitgevoerd. Ieder mijn-werker in de drie cellen geplaatst, graaft den voor hem liggenden grond, tot de diepte van negen duim uit, tot dat de geheele loodregte massa aarde, welke zich vóór de afdeeling, die voorwaarts gezet zal worden, bevindt, geheel weggearbeid is. Alsdan schoeit hij de buitenste aarde met planken, en hecht dezelve door schroeven vast aan de daar naast staande afdeeling, die nog niet in beweging gebragt wordt. De opvolgende werking bestaat, in het losschroeven en ontspannen van één der beenen; terwijl het andere alsdan de zwaarte van het werktuig draagt. Het losgemaakte been wordt dan in twee rustingen, negen duim vooruit gezet en sterk aangeschroefd; wanneer hetzelve behoorlijk verzekerd is, wordt het andere been met den schoen, op dezelfde wijze, voorwaarts bewogen; waarna de geheele afdeeling, door middel van twee waterpas leggende schroeven en hefboomen (de eene aan het bovenste, en de andere aan het onderste gedeelte der afdeeling vast gehecht, en tegen het voltooide metselwerk steunende) dezelfde beweging ondergaat. Iedere afdeeling wordt op dezelfde wijze vooruit gebragt, tot dat al de twaalf negen duim gevorderd zijn; dan gaan de metselaars terstond aan het werk, bouwende éénen steen in de lengte, in naauwe vereeniging met het vroeger voltooide werk. Dit metselwerk dient dan weder, om de waterpas leggende schroeven te stutten; zoodat het werk wordt voortgezet, door afwisselende verplaatsing van de werktuigen, en het vervolgen van het metselwerk. De buitenste afdeelingen zijn voorzien met platen aan de zijden, hetgeen de loslating en instorting der aarde, bij het verplaatsen van den toestel, merkelijk verhindert.

De zekerheid en het vernuftige dezer inrigting is in het oogloopend. Immers de planken verhinderen de aarde van voren, en de platen aan de zijden, om te kunnen instorten; terwijl daarenboven, zoodra iedere afdeeling verschoven is, de achtergelaten grond terstond zóó wordt verzekerd; dat elke gedeelte der aarde altijd ondersteund is.

Men ziet alzoo, dat men met de beweging van den toestel, gelijk hier boven is opgemerkt, het menschelijk ligchaam tot voorbeeld heeft genomen, en dat dezelve, met behulp van voormelde leden, de beweging van eenen mensch aanneemt. Over het algemeen is het werktuig zoo kunstig te zamen gesteld, en wordt deszelfs werking blijkbaar met zoo veel gemak verrigt, dat niets minder dan persoonlijke bezigtiging in staat is, om den ervaren opmerker, de wetenschappelijke schoonheid van deszelfs zamenstel, en de geweldige kracht van deszelfs verrigting voor te stellen.

DE ONDERAARDSCHE WEG.

De onderaardsche weg bestaat in twee aangrenzende verwulfde gangen, door eenen middelmuur van elkander gescheiden; van welke de westelijke de gemeenschap daarstelt van het zuiden naar het noorden; en de oostelijke, van het noorden naar het zuiden. De grootte van iederen gang is bij den sprong des boogs, 13 voet 6 duim breed, en 16 voet 8 duim hoog, tot aan de kruin van den boog. De middelmuur is 3 voet 6 duim dik aan den sprong des boogs en vermeerdert in dikte, naar mate hij nadert aan deszelfs grondslag. De buitenste muren bij den sprong, en de bogen zelven, zijn 2 voet 7 en een half duim dik. Het geheel is gebouwd van beste harde moppen en Romeinsche tras van eene voortreffelijke hoedanigheid; ieder vat van hetzelve wordt, alvorens gebruikt te worden, zorgvuldig getoetst, ten aanzien van deszelfs kracht, en wordt met eene gelijke hoeveelheid zand vermengd. De sterkte der muren en bogen zijn berekend door verscheidene beroemde wis- en wertuig-kundigen, en bevonden de uiterste kracht te boven te gaan, welke er vereischt wordt, om de drukking der bovenzwaarte te wederstaan. Wanneer men stelt dat de rivier bij hoog water 44 loodregte voeten water bevat, en de laag van klei en grof zand, tusschen het water der rivier en den onderaardschen weg 15 voet diep is, gevoelt men natuurlijk, dat de drukking zeer geducht zijn moet.

Aan de voortzetting van het metselwerk wordt de meest mogelijke zorg en oplettendheid besteed. De uitgraving in eene vierkante gedaante geschiedende, worden de bogen tot den vereischten vorm opgemetseld. De wijze, waarop het metselwerk wordt verrigt, is zeer vreemd. Door middel van hetgeen (met een kunstwoord) *overhanging* genaamd wordt, zijn verscheidene metselaars in staat gesteld, om ter zelfder tijd boven elkander te arbeiden, waardoor geen het minste oponthoudt plaats heeft in de vordering van het werk, maar ieder gedeelte van hetzelve, op denzelfden tijd wordt voortgezet. Een omgekeerde boog, 2 voet 3 duim dik, wordt onder iederen boog geslagen, welke den buitensten muur, en aan iedere zijde, den halven middelmuur schraagd. De buitenste muren loopen schuins binnenwaarts, ten einde de drukking der aarde des te beter te kunnen wederstaan. Door dit schuins binnenwaarts loopen, wordt de breedte des wegs in ieder der gangen wel verminderd, doch zonder eenige ongelegenheid te veroorzaken, daar dezelve plaats overlaat voor een voetpad van voldoende breedte en voor den doorgang van eenen wagen van het grootste soort. Boogswijze openingen van zes voet breed zijn in den middelmuur gevormd, op twaalf voet afstand van elkander; welke eene gemeenschap daarstellen tusschen de twee gangen, en een wezenlijk gemak voor den reiziger of voetganger zullen opleveren. Dwars in ieder derzelve wordt eene fraaije pijp, in welke gas brandt, opgerigt; het gas dat men thans gebruikt, wordt op de aangrenzende werf vervaardigd. Een zeer net gas-huis, met den noodigen toestel, is op eenigen afstand van het werk opgerigt, hetwelk meer dan voldoende zijn zal, om in het vervolg den geheelen weg van licht te voorzien.

Daar de wijze, waarop men met het metselwerk vordert, (zijnde als hiervoren is beschreven, ter lengte van eenen steen te gelijk,) het ondoenlijk maakte, om gemelde openingen in den middelmuur terstond bij het voortgaan des werks, te vormen; wordt de middelmuur eerst geheel gemetseld en daarna uitgebroken, om die openingen daar te stellen, hetgeen bijzondere zorg en oplettendheid vereischt. Pilasters 1 voet 6 duim breed, vooruitstekende 2½ duim, en 7 voet 6 duim op zich zelven, zijn rondom de muren en de bogen opgehaald, en eene lijst is aan den sprong des boogs gevormd; welke niet alleen tot de sterkte bijdragen, maar merkelijk toevoegen aan de sierlijkheid der teekening. De schaduw door deze pilasters daargesteld, veroorzaakt eene overheerlijke uitwerking, bij het gezigt van den onderaardschen weg in het verschiet. Op vele plaatsen waar het vocht, door eene laag van grof zand, op de hoogte der lijst doorzijpert, wordt het metselwerk, alvorens gepleisterd te worden, met gladde tigchels bedekt. Het metselwerk wordt gepleisterd, in de gedaante van steenen.

De weg onder de rivier, zoover dezelve thans gereed is, daalt drie voet op de honderd af. Men heeft nu voorgenomen, om, tot op eenigen afstand, lijnregt voort te gaan, ten einde naderhand weder langzaam op te klimmen, bij het naderen van den noordelijken oever. Eene buis dienende, om versche lucht te geleiden, is in de ruimte tusschen de twee bogen, langs de geheele uitgestrektheid van den onderaardschen weg geplaatst, welke met eene houten pijp in den put gemeenschap heeft; aan deze pijp is een werktuig gehecht, geschikt om de bedompte lucht uit te pompen, hetwelk door het stoom-werktuig in beweging gebragt wordt. Deze toestel brengt eenige zeer wenschelijke gevolgen te weeg; dezelve houdt de cellen koel, welke anders bij eene uitgraving van dezen aard, drukkend warm zouden zijn, ja zelfs eene warmte hebben zouden, van eenen verderfelijken aard, voor de dierlijke en natuurlijke zintuigen van het menschelijk gestel; dezelve zuivert de lucht in de gangen, en onderhoudt steeds eene koelte, welke de natuurlijke gevolgen eene onmatige hitte, bij eene onderaardsche uitgraving, met kracht tegen gaat. Door de sterke inademing der zware lucht, veroorzaakt door het branden van kaarsen en gas, en het groot getal menschen in eene kleine ruimte op een gehoopt, zou de dampkring, zonder deze voorzorg, natuurlijk zeer ongezond zijn. Het is opmerkelijk, dat de verdikking der warme lucht, door aanmerkelijke vochtigheid, op het pleisterwerk der bogen zigtbaar is; doch er is geen twijfel aan, dat wanneer de geheele weg voltooid zal zijn, en de versche lucht en door trekken kan, dezelve geheel vrij zal wezen van eenig teeken van vocht of bedomptheid.

De grondvesten van den weg worden op beuken houten planken gebouwd, welke op eene geheel nieuwe wijze nedergelegd worden. Dezelve worden namelijk nedergedrukt door schroeven, van welke het eene einde aan den beschermer vastgehecht is, en het andere op de plank rust, en die zoo lang aangeschroefd worden, tot dat de planken de drukking wederstaan. Dezelve blijven dan in die houding, tot dat het metselwerk er op gebouwd is. De wezenlijk bouwkundige voortreffelijkheid van deze behandeling, vertoont zich bij de loslating der schroeven; want, niettegenstaande de geduchte zwaarte, welke de weg te dragen heeft, wordt men geene de minste verplaatsing of uitspatting ontwaar. Men ziet dus duidelijk, dat alle voorzorg in het werk gesteld wordt, zelfs in de kleinste bijzonderheid, ter bescherming van het metselwerk.

Voor nog weinige weken, werd de uitgegraven aarde, door kruiwagens, naar den bodem des puts gebragt; maar door de vordering van het werk, en de uitgestrektheid van den afstand, is het noodzakelijk geworden, om eenen ijzeren spoor-weg te leggen, langs welken kleine rolwagens, met touwen, door het stoomwerktuig getrokken worden. Deze spoor-weg is in den oostelijken gang aangelegd, en de kunst-werktuigen, welke de bewerking daarstellen, zijn nieuw, eenvoudig en der opmerking wèl waardig. De rolwagens zijn groot genoeg, om twee houten bakken (van welke ieder omstreeks 400 Nederlandsche ponden aarde bevat) te vervoeren, welke bij het bereiken van den bodem des puts, aan den voormelden toestel vastgehecht, en tot de oppervlakte opgeheschen worden, — waar derzelver inhoud in karren geworpen wordt, op de wijze als hiervoren is beschreven. Deze bakken worden weder afgelaten, gevuld met steenen, zand, cement en andere bouwstoffen, tot het werk vereischt wordende; terwijl het geheel eene treffende proef oplevert van het vermogen des stooms, wanneer dezelve door kennis en wetenschap wordt bestuurd.

[*Het vervolg en slot in ons volgend No.*]

Te PARAMARIBO bij J. J. ENGELBRECHT.